

“Això va que o governa PS SDP+ amb les forces que se sumin al canvi o governa DA i els seus aliats”

a altaveu.com/entrevistes/aixo-va-governa-ps-sdp-forces-se-sumin-canvi-governa-da-seus-aliats 47150 102.html

El Partit Socialdemòcrata, PS, i Progressistes SDP, van causar sensació quan després de deu anys de mantenir una relació més que complicada d'ençà de l'escissió, van anunciar que concorrerien en coalició a les eleccions generals. Una decisió que van prendre, diuen, empesos per les ganes de provocar un canvi en la direcció del país i davant la constatació que separats no assolien els resultats esperats.

Millorar la qualitat de vida de la gent que viu i treballa a Andorra és el que els mou i el que han defensat sense treva durant la campanya és que són l'única opció que garanteix el canvi i que Demòcrates no torni a governar. El candidat a cap de Govern de l'aliança socialdemòcrata és Pere López, amb el suport de Jaume Bartumeu tot i que no va a cap llista.

Es veuen guanyadors?

La veritat és que la paraula no sé si és guanyadors, però en el moment actual i veient com va la campanya el que ens diu el ciutadà i el que percebem és una voluntat de canvi molt gran al país i molta gent que està entenent que aquest canvi només pot arribar a través de les llistes de PS SDP+ i les parroquials que hem fet a Encamp i Ordino. Per tant, si aquesta voluntat de canvi tan gran, aquest cansament amb el model actual que ens està arribant és real, la veritat semblaria ser que el dia 2 d'abril podem tenir un canvi.

Després de deu anys de la separació, creu que s'ha entès l'acord amb SDP? L'acord vol dir que han fet les paus o és circumstancial?

No, vull pensar que no és circumstancial. Crec que això arriba en un moment molt concret, on veiem en quina situació està el país i ens preguntem mútuament si no som capaços de fer alguna cosa més. Per tant, això respon evidentment a una demanda ciutadana molt gran. Crec que hi ha la voluntat que la cooperació i la col·laboració existent continuï. La campanya ens està anant molt bé, el treball del programa ha estat molt positiu i vull pensar que d'entrada, com a mínim, tindrà continuïtat a les eleccions comunals.

En política, però 2+2 no sempre fan 4.

Crec que en aquest cas fins i tot la suma pot ser més gran que les parts. La divisió al centre esquerre acostuma a produir abstenció, falta d'interès per part dels electors perquè veuen que des de la divisió no es poden guanyar eleccions. En aquest cas hi ha molta gent que ens està dient que ara sí que anirà a votar perquè ara sí que creu que és possible una victòria. Crec que això s'acabarà veient en les xifres de participació i en el resultat. Des de

la suma es pot construir. La suma de dos projectes que eren i són molt similars pot permetre superar una certa abstenció i per això crec que la suma pot ser més gran que les parts.

També ho creu de les territorials d'Encamp i Ordino on els pactes que s'han fet no són tan “naturals”?

Tinc la percepció que justament a Ordino i a Encamp són dues parròquies on els resultats seran molt bons. Aquestes dues formacions, X'Ordino i Agrupament Encampadà, estan a l'oposició comunal juntament amb el Partit Socialdemòcrata tant a Ordino com a Encamp i, per tant, també fan part de dues coses: de l'oposició o la disconformitat amb la manera de fer de DA i després és una suma de més gent que, no necessàriament des d'una òptica estrictament socialdemòcrata, vol un canvi al país. Al final necessitem que el canvi sigui majoritari. Crec que el dia 2 es veurà que era imprescindible per assolir el canvi.

Creu que les persones que han abandonat el partit aquests últims anys els pot passar factura?

De cap manera. Crec que afectarà poc o gens. Aquests dies que he parlat amb moltíssims ciutadans i que he fet porta a porta i he passejat pel país, hi ha moltes coses que han sortit en temes de conversa i d'aquesta qüestió, a hores d'ara, no me n'ha parlat ningú. Jo crec que la força socialdemòcrata, la força de l'aliança, és el projecte, el programa i això està pel damunt de totes les persones que configurem el projecte. Ho tinc molt clar. Sempre he pensat que el nostre és un projecte per damunt de les persones, que no hi ha ningú insubstituïble. Al final nosaltres tenim molt vot de marca i la gent que ens vota ho fa pel que representem, pel que som, per la nostra ideologia. Això està per sobre de decisions personals que tothom té el dret a prendre.

Però sembla que els costi retenir militància activa.

Les xifres d'aquests últims mesos, d'ençà que va haver-hi el congrés de l'executiva demostren que hi ha moltes més altes que baixes i que hi ha més gent que s'ha aproximat al partit en aquests darrers mesos que no pas gent que ha decidit deixar-lo. I després de fer-se l'anunci de l'aliança socialdemòcrata, encara hi ha hagut més gent que se sentia entremig de les dues opcions que ha formalitzat aquest pas. Aquesta és la realitat.

“Després del que va succeir a les passades eleccions generals hi va haver un moment en què em vaig plantejar deixar-ho davant l'evidència que costa molt que les coses canviïn o que arribem a assolir un bon resultat electoral”

Són les terceres eleccions generals que es presenta. En algun moment li ha passat pel cap no fer-ho i buscar un relleu?

En aquesta legislatura, després del que va succeir després de les passades eleccions generals on hi va haver una aposta per modernitzar el país important que finalment no va tirar endavant perquè els Liberals van acabar fent coalició de govern amb Demòcrates, és

veritat que hi va haver un moment en què em vaig plantejar deixar-ho davant l'evidència que costa molt que les coses canviïn o que arribem a assolir un bon resultat electoral. Just abans del congrés m'ho vaig estar plantejant de manera oberta. Ho vam parlar amb els companys i finalment ens va semblar que continuar era la millor opció. Però reconec que hi va haver un moment que m'ho vaig plantejar i que si no hagués rebut el suport d'una part important del partit, potser en aquell moment, hauria fet un pas al costat.

Si poden governar, però amb el suport d'alguna altra formació, hi ha algun partit amb el qual no pactarien mai de la vida?

Crec que, evidentment, és difícil que puguem arribar a un acord amb l'actual coalició de Govern. A partir d'aquí s'ha de demanar particularment a les noves formacions si estan pel canvi o no estan pel canvi. Crec que seria interessant que, ara que arriba la fase final de votació per part dels electors, les noves formacions diguin clarament si estan pel canvi, si estan obertes a qualsevol cosa o si estan disposades a fer que les coses canviïn en aquest sentit. Nosaltres podem arribar a acords perfectament amb tothom que estigui pel canvi per fer una nova majoria parlamentària.

Parla d'Andorra Endavant i Concòrdia?

Sí, i parlem més concretament del cas de Concòrdia que estaria molt bé que digués de manera clara, comprensible i que tots poguéssim saber si estan disposats a treballar pel canvi o si estan disposats que les coses continuïn igual com ho estan fins ara. Cosa que fins ara no han dit, al contrari.

En canvi, sembla que tenen més bona sintonia amb el partit de Carine Montaner. La veuen com una possible aliada en el cas que la necessitin per governar?

Crec que ella sí que s'ha manifestat clarament que de cap manera donarà suport a Demòcrates o al candidat de Demòcrates. Per tant, si obté una representació parlamentària sota aquest principi, que per nosaltres és fonamental i que Concòrdia està defugint, seria una possibilitat. Evidentment amb un acord programàtic. Sabem que Andorra Endavant no vol donar suport de cap manera a les maneres de fer de la política dels darrers anys. En canvi, si fem cas a algunes declaracions que ha fet Concòrdia sí que estarien oberts a donar suport a l'actual majoria parlamentària.

I si fossin vostès la clau de la governabilitat, què farien?

Crec que aquest escenari és difícil a no ser que passin coses molt estranyes d'aquí a final de la campanya. Crec que aquestes eleccions van de què o governa DA amb els seus aliats o governa PS SDP+ amb totes aquelles forces que també es vulguin sumar al canvi.

El seu és un dels programes més llargs, però si hagués de destacar una mesura estrella o una àrea, quina seria?

Evidentment l'habitatge. No aquest habitatge de preu assequible per fer 40 pisos. L'habitatge a preu assequible no s'ha de confondre amb l'habitatge social cosa que fan alguns partits estranyament, i més després de molts anys governant. L'habitatge a preu assequible és una demanda avui dia molt àmplia dins la nostra societat perquè són moltes les famílies que necessiten que el seu pressupost destinat al lloguer no superi el 30 o 35% dels seus ingressos.

Acabarem, els treballadors amb sous modestos, vivint a la Seu d'Urgell o l'Alt Urgell?

Bé, si les coses segueixen com fins ara, amb aquesta política liberal de projectes destinats únicament i exclusivament a convertir l'habitatge en un producte d'especulació i inversió, doncs potser sí. Si no es fa una política d'habitatge decidida i ferma que prioritzi l'habitatge com un dret dels ciutadans i relegui a un segon pla l'habitatge com un producte d'inversió a partir del qual s'ha construït el creixement econòmic del qual Demòcrates treu pit en els darrers anys, doncs potser sí que acabarem vivint a la Seu.

Pere López en un acte de campanya

Primer volíem obertura econòmica i inversió estrangera i ara la volem frenar. Ho dic en plural perquè vostès també la defensaven en el seu moment i ara qui més qui menys porta al seu programa limitar-la. Què s'ha fet malament?

En inversió estrangera hem de parlar de dues coses. Una cosa és la inversió estrangera que se'ns havia promès d'empreses grans, multinacionals i que generessin llocs de treball i l'altra, la inversió estrangera que inverteix només en immobles. Nosaltres estem a favor d'una inversió estrangera que crea empreses, negocis, activitat econòmica i empresarial i que generi riquesa. El que proposem nosaltres, i no he vist que Demòcrates ho vulgui fer, és limitar a un sol bé la compra d'immobles per part dels no residents i establir un

percentatge màxim de les segones residències. El de Demòcrates ha estat clarament un model de residents passius, segones residències, personatges públics, etc. que vinguin a fixar la residència a Andorra, i això cal limitar-ho. Què s'ha fet malament?, segurament en la inversió en immobles no s'ha vist el risc que això podria suposar i sobretot com aquesta pressió externa podria condicionar l'oferta immobiliària. Finalment, el que ha passat és que els constructors i promotors davant aquesta realitat prefereixen construir immobles per aquest mercat perquè dona molta més rendibilitat que no produir immobles per a la classe treballadora perquè els preus han de ser més baixos i, per tant, això ha condicionat l'actuació per part del sector de la construcció. Què s'ha fet malament en termes d'economia productiva?, jo crec que falta seguretat jurídica en les decisions i les actuacions que es fan des del ministeri d'Economia amb les obertures de comerç, amb els terminis, amb la informació que es demana. A alguns se'ls posa moltes facilitats i a molts se'ls posa traves constantment i dificultats perquè no acabin venint al nostre país. Aquest és un dels elements pel que no s'ha produït el creixement en l'altra banda de la inversió estrangera que és la creació de negocis i empreses.

Quan fa la proposta de limitar la venda de pisos a estrangers per tornar a la situació d'abans de l'obertura econòmica, Demòcrates els acusen de voler tornar a l'Andorra d'abans.

És que en aquest cas volem tornar al model d'abans del 2008 perquè l'actual model és insostenible. Si Demòcrates creu que es pot continuar mantenint que una persona pugui comprar pisos de manera il·limitada doncs això evidentment ens impossibilita sortir de l'actual situació perquè això genera una pressió tan forta de fora que els promotors sempre voldran treballar cap aquest mercat i no cap a la producció d'habitatge a preu assequible.

“que l'única explicació a l'actual desastre econòmic i social que s'està produint al país sigui parlar del govern del PS, 12 anys després, ho percebo com una mostra d'incapacitat i d'impotència”

En tots els seus mítings Demòcrates recorda com es van trobar el país després de dos anys de govern socialdemòcrata el 2011. Alguna cosa a dir?

Ho hem vist a la premsa. Jo penso que és una mostra de frustració. Si després de dotze anys de govern amb majories parlamentàries que els han permès tirar endavant tota la legislació i aprovar pressupostos, l'única explicació a l'actual desastre econòmic i social que s'està produint al país és venir a parlar del govern del PS, ho percebo com una mostra d'incapacitat i d'impotència.

Són els únics que parlen d'apujar impostos.

De recaptar més, més que d'apujar impostos.

Això sempre és difícil de fer passar.

És molt fàcil. Si realment es vol que hi hagi habitatge a preu assequible, que hi hagi una política d'atenció a la gent gran, que s'apugin les pensions, que hi hagi una atenció a la dependència, que hi hagi escola bressol gratuïta, que hi hagi suport a les famílies i molts altres punts del nostre programa, s'ha d'explicar d'on surten els diners. Amb els mateixos pressupostos que fins ara, els partits que diuen que oferiran el mateix que nosaltres, és impossible. Aquells partits que no aportin més recaptació no podran donar solució a totes les problemàtiques que s'estan vivint i, per tant, el pressupost s'esgota. Fins i tot hem vist anys amb dèficits importants i, per tant, si no hi ha més ingressos no es poden solucionar els problemes del país. A partir d'aquí, el que proposem és mantenir al 10% actual l'impost de societat i en IRPF que tributi la repartició de resultats per part dels empresaris perquè tothom ha de ser igual. Qui guanya 50.000 euros independentment d'on vinguin els seus diners, ha de tributar amb els mateixos paràmetres i, per tant, volem treure l'exempció del repartiment de resultats perquè a més hi ha persones que tenen la sort de poder-se repartir centenars de milers d'euros cada any i tributar o a l'IRPF, també amb les Sicav. Després proposem un segon tram d'IRPF al 15% i un IGI general al 5%, bona part del qual el paguen els nostres turistes i visitants. Això ens suposa una recaptació diferencial d'uns 40 o 50 milions d'euros amb relació a la proposta que pugui fer Demòcrates.

Els preocupa l'estat de les finances públiques després de la pandèmia i els esforços que es van fer?

Home tenim un nivell d'endeutament elevat i a més el deute ha crescut molt en els darrers anys. Ara mateix, però, ens preocupa més disposar de recursos per tirar endavant tota una sèrie de polítiques que ens han de treure de la situació actual. De tota manera, a mitjà termini, volem presentar un pla per començar a reduir, reestructurar el deute i començar a tornar-ne una part. Ara mateix, però, no és la prioritat número u. La prioritat número u és solucionar el problema de l'habitatge.

En altres campanyes el debat de la nacionalitat i del sistema electoral ha estat més present. No se'n parla perquè ja no interessa?

No, no se'n parla perquè els altres problemes són tan greus que s'està focalitzant tot en allò que és més urgent i immediat. Penso que sí que interessa, però crec que la situació és tan complicada per moltes i moltes famílies del nostre país que altres debats que són importants, necessaris i que nosaltres no abandonem, ara mateix no estan al dia a dia perquè la gent està més preocupada per pagar factures.

Una altra de les patates calentes que tindrà el pròxim govern serà posar fil a l'agulla en el sistema de les pensions per fer-lo sostenible. Quina és la seva proposta?

S'ha de dir que Demòcrates per Andorra vol augmentar 10 punts les cotitzacions del nostre país i ho vol fer meitat i meitat entre empresari i treballador. I això vol dir que els salaris amb Demòcrates es reduiran un 5% i que els autònoms passaran a pagar de 500 euros a uns 730 euros al mes. Nosaltres proposem un increment molt lleuger de les

cotitzacions, que la part de sanitat que es finança avui amb les cotitzacions passi tot a pensions i que, per tant, no calgui augmentar-les més. A partir d'aquí la sanitat s'haurà de finançar també per la via impositiva.

Pere López

Veient aquest panorama, creu que Andorra és un país per joves?

Ara mateix és molt trist i és una cosa a la qual no ens podem resignar de cap manera. Els joves no tenen futur en aquest país. No hi ha possibilitat que un jove, com sí que vam poder fer nosaltres al seu moment, pugui trobar el seu pis, comprar un habitatge i tirar endavant el seu projecte de vida. Per tant, aquest és un element central de preocupació perquè un país que no és capaç de crear il·lusió i esperança pels joves, és un país que no té futur i els joves avui no en tenen de futur, cap ni un. Amb els preus de l'habitatge, tirar endavant el seu projecte de vida és impossible.

Què va passar perquè de cop i volta deixessin l'acord polític per les negociacions amb la Unió Europea?, i no em parli del non-paper.

Van passar moltes coses. No és el non-paper, són els 4 non-paper que són molt importants i sobretot quan et diuen que no existeixen i que no són vigents i que després saps per França que sí que ho són. Això va ser un tema molt important que va comportar una pèrdua de confiança. Perquè si m'estàs amagant una informació, negant la seva existència, la seva vigència i negant les seves implicacions i, per una altra banda, m'estan dient que si existeixen, jo em demano si no hi ha altres qüestions on estigui passant el mateix. Quants informes complexos, reunions a Brussel·les que no han anat massa bé se'ns amaguen? Vist això ens demanem què hi fem dins aquest acord i creiem oportú abandonar-lo per poder explicar bé la situació. Aquesta negociació ens pot abocar a un col·lapse i sobretot si es vol tancar a final d'aquest any. Això és temerari, impossible i ens portaria a un escenari molt dolent.

Això no vol dir, però, que no estiguin d'acord amb l'acord d'associació. El continuen defensant?

Sí clar, en la idea sí que hi estem d'acord i la continuem defensant. Però evidentment no volem qualsevol acord d'associació i no un acord tancat d'esquena als grups parlamentaris, als sectors econòmics i empresarials, explicant unes coses aquí i que alguns documents mostren que la realitat a Brussel·les és una altra.

Sobre l'avortament vostès parlen de despenalitzar-li i també legalitzar-lo. Ho faran assumint totes les conseqüències i sense cap però?

Avui hi ha informes que demostren que aquestes actuacions segons com es plantegin encaixen perfectament amb el nostre ordre constitucional. A partir d'aquí, si nosaltres tirem endavant una reforma, l'únic que podrà dirimir si això entra o no dins la constitució és el tribunal constitucional. Si hi ha una legislació que algú entén que no entra dins el marc de la constitució tindrà la possibilitat, sigui un grup parlamentari o els mateixos serveis dels coprínceps -perquè la constitució també dona aquesta facultat als coprínceps- d'anar al tribunal constitucional. Si entra dins el marc constitucional, tothom ho haurà d'acatar i si mai no entrés, nosaltres també ho haurem d'acceptar. Però l'únic òrgan que pot decidir si una legislació entra o no entra dins l'àmbit constitucional és el tribunal constitucional.

En termes de mobilitat tant exterior com interna: quins projectes defensen i quins no?

Nosaltres no tirarem endavant l'heliport a la Caubella. Sí que som favorables a què hi hagi un heliport nacional, però el bon emplaçament és a la Borda Vidal per la proximitat a la duana i la frontera i per l'alçada que possibilita molt més l'aterratge d'helicòpters més grans amb més capacitat de passatgers. Quant a projectes a més llarg termini, la nostra aposta és clara pel ferrocarril. Sabem que és un projecte llarg i costós, però entenem que en un escenari de 15 o 20 anys vista, ha de ser una realitat i, per tant, s'ha de començar a treballar ja. És un projecte que només es pot fer des de la cooperació entre Espanya, Sud de França i Andorra. És un projecte que ningú està volent pilotar i que des del Govern nosaltres hi posaríem fil a l'agulla perquè és una feina tècnica, política, i de negociació a tres bandes que s'ha de començar a fer. No és un projecte immediat ni urgent, però que determinarà el futur de les connexions al Pirineu en el mitjà i llarg termini.

Tenen clar quin ha de ser el model de país. Cap a on hem d'anar?

El model d'Andorra ha de ser relativament senzill. Ha de ser un país que ha de tenir un creixement més limitat on les persones amb els seus salaris i les seves pensions han de poder pagar el seu lloguer de manera suficient i poder viure dignament i en el que hem d'establir un turisme més sostenible sabent que és i serà durant molts anys la principal font d'ingressos del país.

“ Cal retornar sentit d’andorranitat i esperança al país ”

Opinió
Jaume Bartumeu